

Загалом, подальший розвиток текстурних технологій спрямований на покращення якості графіки, збереження продуктивності систем і розширення можливостей для творчої реалізації розробників. Це дозволить створювати більш реалістичні і захопливі ігрові світи, які відповідатимуть високим вимогам сучасної ігрової аудиторії.

Література:

1. Завальнюк Є.К., Романюк О.Н., Шевчук Р.П. Особливості розробки тривимірних ігор. *Збірник конференції Комп'ютерні ігри та мультимедіа 2023*: зб. матеріалів конф., 17 травня 2023 р., м. Вінниця. Вінниця: ВНТУ, 2023. С.254-256
2. Станіславенко Є.Г., Романюк О.Н., Котлик С. В., Романюк О.В. Стахов О. Я. Текстурування при формуванні тривимірних персонажів. *Збірник конференції "Інформаційні технології та автоматизація 2023"*: зб. матеріалів конф., 2023 р. Одеса: ОНТУ, 2023. С.448-450
3. Табакова І.С., Бедрата Р.Р., Русінов Ю.М. Створення 3D-моделей для ігор. *Збірник конференції "Сучасні інформаційні технології 2023"*: зб. матеріалів конф., 2023 р. Харків: ХНУРЕ, 2023. С. 120-123

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-57>

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМОТВОРЕННЯ ВІЗУАЛЬНОЇ ПОЕЗІЇ

Скляренко Н. В.

*доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри архітектури та дизайну
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна*

Швидкий ритм життя вимагає від людини високої концентрації уваги для сприйняття значних обсягів інформації. Поезія потребує зосередженого читання для розуміння сутності образів, які хотів передати автор, що часто призводить до втрати змісту. З цією метою використовується візуальна поезія, де відбувається візуалізація словесного тексту у вигляді образів. Така поезія легко сприймається, стає цікавою та зрозумілою для всіх верств населення, а графічні елементи роблять її захопливою.

Пошук креативного образного рішення для формування текстового блоку ставить перед дизайнерами нові виклики, пов'язані з необхідністю експериментувати, щоб найбільш вдало виразити різні ідеї через поєднання вербального та візуального змістів мистецтва.

Візуальна поезія (графічна поезія [1]) розглядається переважно з точки зору філології [2; 4], де дослідники аналізують особливості звучання поезії та її організації у поетичній візуальній формі. Проте з точки зору створення образних рішень і взаємодії їх з текстом це питання не розглядалося. Наприклад, Уляна Коржик досліджує, як візуальна поезія застосовує графічні та типографічні засоби для передачі сенсу [3]. Вона акцентує увагу на інтеграції традиційної текстової культури із сучасними мультимедійними підходами, зокрема у цифрових формах. Дослідники зазначають, що візуальна поезія збагачує літературний текст додатковими рівнями сприйняття, комбінуючи словесну й несловесну комунікацію [1]. Науковці аналізують візуальну поезію переважно з філологічної точки зору проте, ця тема потребує глибшого дослідження з точки зору дизайну.

Метою роботи є висвітлення та аналіз експериментальних підходів до формотворення візуальної поезії. Завданнями роботи є: 1) виявити зміст поняття візуальної поезії та обґрунтувати причини її появи; 2) проаналізувати сучасні підходи до створення візуальної поезії.

Об'єктом дослідження є візуальна поезія. Предметом є підходи до її формотворення.

Візуальна поезія – синтетичний різновид мистецтва, в якому текстовий символ є елементом зорового образу завдяки його певному розміщенню у вигляді зображення [1]. У візуальній поезії слова, літери і символи організовані таким чином, що їхнє розташування на сторінці створює образи або форми, які підсилюють сенс твору та забезпечують його емоційне сприйняття.

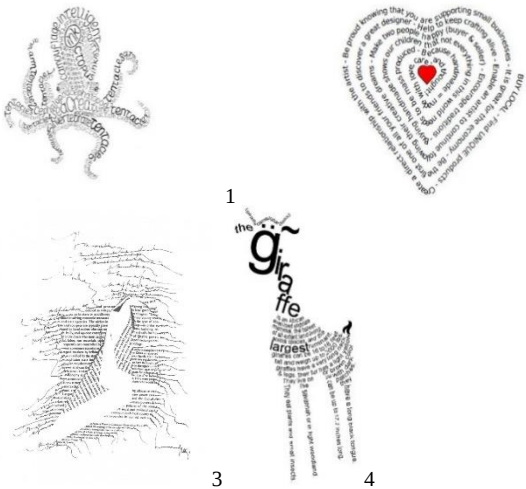
Перші зразки візуальної поезії відомі з античної літератури. В основі формування візуальної поезії лежать теоретичні засади Симоніда, який говорив, що «малюнок є німа поезія, а поезія – промовистий малюнок» [1]. Пізніше цей вислів був переформульований Горацієм: «малюнок – це та сама поезія» [1]. Приблизно з IV ст. до н.е. елементи візуальної поезії зустрічаються у творчості Сіміаса Родоського (вірші у вигляді яйця, сокири, крил), Теокрита (сірінга), Досіада і Безантінія (вівтар) [1].

Для ілюстрування книг широко використовується візуальна поезія. Її композиційні рішення базуються на використанні трьох підходів до формотворення, що носять експериментальний характер: взаємодія форми та змісту; візуалізація силуету зображення засобами шрифту; візуалізація контуру зображення за допомогою шрифту.

Першим та найбільш поширеним підходом до формотворення такої поезії є гармонійна взаємодія форми та змісту. Його сутність полягає у тому, що розташування слів та літер у вірші має важливе візуальне значення (табл. 1:1-4). Для створення візуального образу за допомогою шрифту використовуються різні способи розташування текстового блоку, зокрема: хаотичне заповнення, розташування слів по контуру, заповнення у відповідності до властивостей образу (за лініями серця, розташування структурних частин образу). Використання типографіки є експериментальним, що ґрунтується на поєднанні різних типів та розмірів шрифтів та незвичайного розташування текстових блоків на сторінці.

Таблиця 1

Експериментальні підходи до формотворення візуальної поезії

Взаємодія форми та змісту	
Візуалізація силуету зображення засобами шрифту	
Візуалізація контуру зображення за допомогою шрифту	

Другим способом формотворення є використання зображення, яке заповнюється текстом, створюючи суцільну пляму (табл. 1:5-8). Заповнений шрифтом контейнер сприймається як силует зображення і обов'язково відповідає змісту образу (наприклад, кохання асоціюється з чашкою кави (табл. 1:8)), де використовується шрифт різного розміру для виділення назви поезії. Використовуються різні шрифти, розміри і стилі тексту для підсилення

візуального ефекту. Нові візуальні форми утворюються шляхом трансформації щільності заповнення. Автори візуальної поезії часто експериментують з новими підходами до форми і змісту.

Ще одним експериментальним підходом створення візуальної поезії є контурне зображення на основі шрифту. Зміст поезії реалізується через текст, який не сприймається як лінійний вірш, а демонструє процес створення нового образу (табл. 1:9-11). Деякі з таких творів вимагають динамічної взаємодії з читачем, наприклад, руху/обертання зображення з метою читання. Спосіб візуалізації контуру зображення за допомогою шрифту поєднує літературну творчість та образотворче мистецтво в одному творі.

Візуальна поезія широко використовується в різних сферах життєдіяльності суспільства, наприклад у веб-дизайні вона допомагає інтегрувати текст і графіку в динамічні та інтерактивні цифрові середовища. В мультимедійному дизайні принципи візуальної поезії проявляються у поєднанні тексту, зображень та інтерактивних елементів. Дизайн упаковки ґрунтується використанні нестандартної типографіки та композицій з тексту і зображення, які натхнені візуальною поезією. Візуальна поезія визначає концепції дизайну інсталяцій, де текст і зображення поєднуються в просторових художніх композиціях.

Таким чином, візуальна поезія сприймається як синтетичний різновид мистецтва. Створення візуальної поезії носить експериментальний характер та ґрунтується на тісній взаємодії шрифтової композиції та образного рішення. Виділено три групи експериментальних підходів до формотворення візуальної поезії: взаємодія форми та змісту; візуалізація силуету зображення засобами шрифту; візуалізація контуру зображення за допомогою шрифту. Сучасне переосмислення формотворення візуальної поезії окреслює тенденцію до універсальної ролі візуального зображення.

Література:

1. Енциклопедія сучасної України у 24 т. ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін.; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. Т 10. URL: <https://esu.com.ua/article-17118> (дата звернення 20.04.2025).
2. Іщук Н. Візуальна поезія в сучасному літературному процесі. URL: <https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/02/4-0411.pdf> (дата звернення 20.04.2025).
3. Коржик У. 3. Виразність мови візуалів (на матеріалі творів українських поетів-візуалістів кінця XX – початку XXI ст.). *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2016. №3. URL: <https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/223/222> (дата звернення 20.04.2025).
4. Слободянік М. М. Еволюція української зорової поезії: рецептивний аспект: дис. ... канд. філ. наук : 10.01.01. Київ, 2017. 235 с. URL: https://scc.knu.ua/upload/iblock/a38/dis_Slobodianik%20M.M..pdf (дата звернення 20.04.2025).